A°. 1830.

BREDASCHE COURANT.

Woensdag den 21 April.

De prijs der Courant is, door het geheele Koningrijk, franco per post, in 't [illegible] jaar f 4:50, quartaal f 1:12½.

Alle Inzendingen van Brieven, Advertentiën, enz., geschieden aan de uitgever dezer [illegible] laatstere dien verzoekt te zenden te stellen.

[illegible] het opnemen van doofstommen in de voor hezelven bestemde gestichten.

Ik zoude [illegible] dezelve bij deze ter kennisse der nabestaanden of [illegible] zoo als die hieronder zoude, ten einde [illegible] door het inslaan van den daartoe [illegible] weg, het lot dezer ongelukkigen voor hen zelven te kunnen verbeteren niet alleen, maar op dat zij ook nog tevens, zoo veel naar omstandigheden mogelijk, tot nuttige leden der Maatschappij mogen opgeleid worden.

BREDA, den 5 April 1830.

DE KOU, vt.
Ter ordonnantie van deszelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAULKES.

's HERTOGENBOSCH, den 19 Maart 1830.

Aan de Stedelijke en Plaatselijke Besturen in Noord-Braband.

Het heeft de aandacht van het gouvernement tot zich getrokken, dat het getal der in het Rijk aanwezige doofstommen, die, door hunne jaren, voor opneming in de voor dezelven bestemde gestichten vatbaar, en echter niet opgenomen zijn, nog groot is, hoezeer ook, op onderscheidene punten des Rijks, zoodanige gestichten bestaan.

Er is dus nagegaan of de bedoelde gestichten meerdere van die ongelukkigen zouden kunnen bevatten, en het is gebleken, dat het gesticht te *Gent* [illegible] zich genoegzaam in staat acht, om behoorlijk in [illegible] op te nemen en te onderwijzen al die doofstommen, voor welke de opneming, [illegible] in de Noordelijke Provinciën, verlangd wordt; terwijl, in de [illegible] te *Gent*, voor hiede kunne, nog onderscheiden plaatsen [illegible] er nog meer [illegible] zoude worden, indien het [illegible] zoude zijn om opneming zulks [illegible] mogt maken.

[illegible] gestichten uitbesteden van zoo vele ongelukkigen, als [illegible] bijna overal in dit Rijk bevinden, welligt grootendeels het [illegible] van de onbekendheid der genen, die voor hen moeten zorgen, met de gelegenheid, om dezelve in de bestaande gestichten opgenomen te krijgen, zoo verzoeken wij Ul., om aan de hierboven vermelde omstandigheden de vereischte ruchtbaarheid te geven, ten einde de bewuste uitbesteding in de gestichten te bevorderen.

De bekendmaking daarvan is de eenigste maatregel, welke door de administratie genomen kan worden ten aanzien der zulken, die, uit hunne eigen middelen, of voor rekening van derzelver nabestaanden, worden verzorgd en niet in de termen vallen, om ten koste van eenige publieke administratie opgevoed te worden, maar ten omzigte der genen, die wel in deze laatste termen [illegible], naar aanleiding der daaromtrent door Zijne Majesteit gegeven [illegible] Ul. aandacht, en die der armbesturen in uwe stad of [illegible] op de heilzame strekking van de opvoeding van doofstommen in de [illegible] gestichten, en [illegible] welke zij allen, die [illegible] zorg voorzien ongelukkigen [illegible] op Ul. en de armbesturen, als van zelve [illegible], om hunne weldaad te doen gebieden, ten einde hun eenigzins in staat te stellen, om in de Maatschappij eene nuttige plaats te bekleeden, zoo als het gevel is met de meesten, die in de gestichten voor doofstommen opgevoed zijn.

[illegible] der kennisse brengen van den inhoud dezer aan de armbesturen, [illegible] aan dezelven tevens doen opmerken, dat die besturen, welker [illegible] toereikende mogt zijn, om de bereiking van een zoo heilzaam [illegible] zich, ter bekoming van eenig subsidie uit de provinciale [illegible] wenden, terwijl daartoe zelfs in bijzondere omstandigheden [illegible] van het Rijk zoude kunnen worden ingeroepen.

Ten slotte kunnen wij Ul. niet genoegzaam aanbevelen, geene pogingen onbeproefd te laten, om de bereiking van 's Konings veldadige oogmerkingen [illegible] te helpen bevorderen, ten effecte, dat de daarvoor vatbare doofstommen, welke in de termen verkeeren, om door de Plaatselijke of Armbesturen [illegible] uitbesteed, wedra in de voor hun bestemde gestichten [illegible] zullen zijn.

De Gedeputeerde Staten van Noord Braband,
(Geteekend) A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.
Ter ordonnancie van deszelven,
(Geteekend) F. X. VERHEIJEN.

NEDERLAND.

Volgens uitvoerigen berigten moet, deze [illegible] bevordering bij het wapen der Kavalerie hebben [illegible] gehad. Dezelve moet zeer talrijk zijn.

De Kolonel *de Tiechers de Terhove*, van het Regement Lanciers is tot *Generaal Majoor* bevorderd, met toekenning van pensioen.

Tot *Kolonels* zijn benoemd:

de Luitenant Kolonels *van de Poll*, Directeur van 's Rijks stoomtuigerij te Borculo,
de Pomm, [illegible] bij het Regiment Lanciers,
de Brias, van en bij het Regiment Husaren No. 8.

de Raisin
Geisweit van der Netten, } ter beschikking van het Departement van Oorlog
van Daehne, van de Kurassiers, met toekenning van pensioen.
Bausch,

Tot Luitenant Kolonels zijn benoemd:

de Majoors *Berno*, van de Kurassiers.
Bouwens van der Boijen, idem.
van Campen, van de Ligte Dragonders.
Bruyninckx, van de Hussaren.
Boijen, van de Lanciers.
de Gignoux, van de Dragonders.
van Tuijll, van de Kurassiers.
Jonquière, } van de Kurassiers, met toekenning van pensioen.
Ziegler,

Tot *Majoors* zijn benoemd:

de Ritmeesters *Gaiatois*, van de Lanciers.
van Borsele, van de Hussaren.
Mertens, van de Ligte Dragonders.
Hane, van de Kurassiers.
Graillet, idem.
Guerin, idem.
de Pestre, van de Ligte Dragonders.
de Salis Soglio, } bij de Kurassiers, [illegible] van het Departement van Oorlog.
Matthes, van de Kurassiers, met toekenning van het traktement van [illegible] activiteit.
Hogendorp,

Tot Kommandant van de Afdeeling Kurassiers, No. 3 is benoemd de Luitenant Kolonel *de Marneste*, en van het Regiment Ligte Dragonders No. 4, de Luitenant Kolonel *Cronij*.

— Gisteren middag ten twee ure zijn Hunne Majesteiten de Koning en Koningin, benevens H. K. H. de Prinses *Marianne*, van 's Hage, naar Amsterdam vertrokken, in welke hoofdstad Hoogstdezelven eenige dagen zullen doorbrengen. Heden morgen vertrokken derwaarts HH. KK. HH. de Prins en Prinses *Frederik der Nederlanden*, en, naar men verzekert, zullen HH. KK. HH. de Prins en de Prinses *van Oranje* zich insgelijks naar die stad begeven.

— De debatten in de zaak der heeren *de Potter*, *Tielemans*, enz. zijn, gelijk wij in ons vorig nommer gemeld hebben, vrijdag begonnen. Alles wordt met gesloten deuren behandeld; slechts de twaalf advokaten der zes beschuldigden, de noodzakelijke tot de regterlijke magt behoorende personen en zeven of acht maréchaussée zijn bij de zittingen tegenwoordig. De verhooren van *de Potter* en van *Tielemans*, die reder afzonderlijk zijn verhoord geworden, hebben vrijdag tot half twee geduurd.

Wibeijnne heeft er van af gezien, om den minister van Bin-

belschroy als getuigen in de zaak te roepen. Ook is Z. E. [illegible] reeds weder naar 's Gravenhage vertrokken.

De beschuldigden zijn vrijdag en zaturdag, in twee koetsen, in elke waarvan drie beschuldigden met eenen marechaussée gezeten waren, naar de plaats der zittingen van het hof gereden. Aan ieder portier der beide koetsen reden twee marechaussés. Tot groote spijt der factie is er geen onordelijk woord gehoord, zelfs geen groet den gevangenen toegebragt geworden; de orde is geen oogenblik gestoord geweest.

De *Courrier des Pays-Bas* van heden deel, in negen en eene halve kolom, de verhooren van sommige der beschuldigden, mede. Wij zullen hetgeen ons het gewigtigste, en vooral, het geloofwaardigste in dezelve toeschijnt, onzen lezers mededeelen, hen echter tevens waarschuwende, om, wat de waarachtigheid er van betreft, op hunne hoede te wezen; wij ten minsten zouden nooit voor de waarheid van hetgeen een *Courrier* schrijft durven instaan.

In de zitting van vrijdag is allereerst de heer *de Potter* afzonderlijk gehoord. De eerste vragen liepen over de wijze van kennismeking met de heeren *Tielemans* en *Barthels*. De beklaagde verklaard, laatstgemelden in persoon niet te kennen. De heer *Tielemans* heeft, voor zoo verre de beschuldigde weet, nooit, als redacteur, aan eenig dagblad gearbeid. De beklaagden ontkent, schrijver van het eerste *ontwerp aan nationale inschrijving* te zijn of den naam van dien schrijver te weten. Op de vraag, welk zijn oogmerk was met, in het eerste artikel van zijn ontwerp, schadeloos-stelling voor afgezetten ambtenaren voor te stellen, was het antwoord: *zulks is eene regts-kwestie*, welke mijne verdedigers zullen ontwikkelen. Op onderscheiden vragen van denzelfden aard, kwam een gelijk antwoord, waar achter de beschuldigde zich doorgaans schuil hield, zoo wel als achter een ander antwoord, namelijk: *zulks behoort niet tot de beschuldiging*. Dit laatste antwoord werd onder anderen gegeven op de vragen, wat hij bedoelde met de in zijne brieven voorkomende uitdrukkingen: *brulot* (brander), *machine incendiaire* (werktuig, om brand te stichten) *lapin* (konijn), *tuteur* (voogd). [De heer *Tielemans* had te voren bekend, dat men met *tuteur* den koning bedoelde]; *overhaast niets, laat ons tot het volgende jaar wachten; zoo dra alles te Brussel gezen zal, zullen wij onze plannen maken*, enz., enz.

Na een verhoor van meer dan een uur lang, plaatste de heer *de Potter* zich op de bank der beschuldigden en de heer *Tielemans* nam zijne plaats in. Deze aangeklaagde bekent, den heer *de Potter* ten huize van den boekverkooper *Weissenbruch* te hebben leren kennen, en, in 1826, aan de redactie van het *Journal de Gand* (destijds een oppositie-blad) te hebben gearbeidt; maar ontkent aan den *Belge* of aan den *Courrier* te hebben medegewerkt.

Hij erkent al verder, in den Haag, betrekkingen met onderscheiden afgevaardigden, als de baronnen *de Stassart* en *de Secus* enz., als ook met de heeren *van Bommel* en *van der Horst* gehad te hebben, vooral met eerstgemelden over het voorstel van den heer *de Secus* tot bevrijding der heeren *de Potter* en *Ducpetiaux*; dat hij, in de brieven van den heer *de Potter*, in de dagbladen geplaatst, eenige zijner eigen denkbeelden had weder gevonden; dat de in een zijner brieven gevonden woorden: *laat ons langzamerhand de grondslagen tot een groot verbond buitenslands leggen*, en in andere brieven gevonden uitdrukkingen niet anders beteekenen dan dat hij destijds eenige losse denkbeelden van een verbond hadde, maar dat alles bij losse plans gebleven is; dat hij betrekkingen met sommige brusselsche dagbladen gehad had, echter meest in raadgevingen en oordeelvellingen bestaan hebbende; dat hij, in den Haag, deel aan de denkwijze en het welslagen der plannen van de oppositie had genomen; dat, met het woord *tuteur*, wel degelijk de koning bedoelt werd; hij verzocht echter, het eerbied voor de onschendbaarheid van Z. M., dat deze niet zoo rechtmagelijk bij de debatten mogt gebezigd worden; dat de woorden *dank hebbe de* Voogd, *die dezelve bestuurt*, voorkomende in eene zinsnede van eenen brief van den navolgenden inhoud: — *onze zaken staan zeer slecht, dank hebbe* DE VOOGD, *die dezelve bestuurt; het zeerechter, in weerwil van den wettigen eerbied, dien men* DEN VOOGD *verschuldigd is, goed zijne daden gade te slaan*, — op de boodschap van den 11den December betrekking hadden, bij dewelke de koning, als het ware in persoon, in de kamer, de ministeriele verantwoordelijkheid was komen ontkennen; dat de mede in een der brieven voorkomende zinsnede: *zoo lang men aan de goede oogmerken van het gouvernement zal geloven, zal men deszelfs speelbal* (dupe) *zijn*, betrekking had op hetgeen, voor de discussien over het budget, tusschen de ministers en de afgevaardigden, in den Haag was voorgevallen; dat hij, met de uitdrukking: *thans heeft het gouvernement de [illegible]zetenen in ministerielen en niet ministerielen verdeeld*, op de wegens de uitbrengen hunner stem als leden der kamer, van hunne posten [illegible] ambtenaren gedoeld had; — de beteekenis van het woord [illegible] welk in eenige der brieven van den heer *de Potter* voorkomt, wist de beschuldigde niet; — met de woorden *[illegible] chine infernale*, die door den heer *de Potter* gebezigd waren, werd het voorstel van den baron *de Secus* aan de kamer bedoeld; — dat hij met de woorden: *het gouvernement zal een voorwendsel zoeken; het zal hier of daar oproer verwekken, of het weigeren van het budget als voorwendsel nemen, om eenen of anderen staatsslag* (coup d'état) *te slaan*, geenszins het gouvernement, maar leden, die met alles in staat zijn, bedoeld had; dat zijn plan, om de [illegible] roepen alleen ging tegen een ander plan, [illegible] troepen in het land te halen en slechts eene eenvoudige uitdrukking zijner wijze van denken geweest was, en eindelijk, dan hetgeen hij gezegd had wegens de Katholieken en wegens het opstoken van dezelven, om meerder vragen dan het gouvernement hun ook deed [illegible] schappij der Geestelijkheid te beletten en het zoodoende [illegible] de regering zich niet aan de Katholieken overgaf; dat, overigens, al wat hij over de Pruissen en Katholieken gezegd had, bewijst, dat hij nimmer van eene revolutie heeft willen gewagen, maar alleen de formatie eener meerderheid in de kamer begeerd had.

In de zitting van Zaturdag zaten de heeren *de Potter* en *Tielemans* op de bank der beschuldigden. De heer *Barthels* werd binnen geleid. Deze beschuldigde hield zich bestendig aan de spreuk *nega si feceris;* hij weet niets, kent niets, zegt niets, noemt niemand, kent niemand, met een woord, is ziende blind, hoorende doof en sprekende stom. De Jesuit leeft in hem. — Op de vraag echter of niet *le Catholique* de inschrijving voor de medailles voor de heeren *de Meulenaere* en Graaf *Vilain XIIII* had voorgesteld, bekende hij ja, omdat *le Catholique* geschikter daarvoor was dan eenig ander dagblad, — ook dat hij (*Barthels*) [illegible] toe gemaakt had; — nog bekende hij, dat hij [illegible] gevonden medailles met het opschrift: *Fidèles jusqu'au tombeau* had doen graveren, doch niet munten en zulks gedaan had aan de bedroevende uitdrukking, welke men Z. M., tijdens hoogstdeszelfs reis naar Luik, had *ingestoken!* (suggeree) te herinneren; en eindelijk, dat hij de steendruk-plaat *in hoc signo vinces* had doen [illegible], zonder echter te willen zeggen door wien. Overigens was hij [illegible] *ik ken hem niet; ik meen zulks niet te moeten [illegible] hem niet te mogen noemen; dat betreft de beschuldiging niet; dat doet niets ter zake*, enz. enz.

Uit den heer *de Neve*, de eigenaar, drukker en uitgever van het dagblad *le Catholique*, welke vervolgens, nadat de heer *Barthels* zich naast de heeren *de Potter* en *Tielemans* geplaatst had, voor de balie gebragt werd, kwam ook niet veel anders [illegible] Hij bekende echter, dat hij eigenaar van dat blad [illegible] van den *Vaderlander*, en dat de heer *Barthels* [illegible] hindtenis als redacteur aan den *Catholique* [illegible] had.

De laatste beschuldigden, de heeren [illegible] en *van der Straeten*, die nu eerst voor gebragt werden, waren echter [illegible] antwoorden behoorlijk op alle de hun gedane vragen. Uit de antwoorden van den heer *Coché-Mommens* bleek, dat hij slechts drukker van den *Courrier des Pays-Bas* was en dat de heeren *Jottrand*, *van de Weijer*, *Dellombe*, *Mascart*, *van Meenen*, *Nothomb*, *Lesbroussart*, *Olaris*, *Ducpetiaux* en hij zelf te zamen eigenaars van dat blad waren; dat noch de heer *de Potter*, noch de heer *Tielemans* redacteurs van dat blad geweest waren en dat [illegible] zelden op de drukkerij kwam, alles aan de [illegible] en overmits bijna nooit wist wat er [illegible] De heer [illegible] drukker en uitgever van *de Belge*, mag de redacteuren van dat blad niet noemen, alleen den heer *Lesbroussart* uitgezonderd. Hij maakte allen de aan de redactie gezonden brieven open, hetgeen, bij zijne afwezigheid, door zijnen broeder geschiedde. Hij had den brief van den heer *de Potter* dien [illegible] sen, dien hij in den vorm van drukproeven ontvangen [illegible] artikel van den 31sten Januarij was door hem uit het [illegible] *de Verviers* overgenomen. De heeren *de Potter* en [illegible] hebben nooit aan zijn blad geschreven, enz.

De verhooren hiermede afgeloopen zijnde, [illegible] hof tot het hooren der getuigen over. De eerste getuige [illegible] *Duquesnoy*, verklaarde, dat het artikel, [illegible] in de maand Mei 1829 [illegible] steendruk-plaat *in hoc signo vinces* van den heer [illegible], in den *Courrier des Pays-Bas* geplaatst is geweest,

van den heer *de Potter* was. Hij verklaart wijders, dat deze heer, in den loop der maand September deszelfden jaars, in dat zelfde blad, ten einde, ieder denkbeeld van vreemde bemoeijingen in onze zaken te weren, twee brochures van den generaal *Richemont* had doen plaatsen. De redenen van wetenschap van dezen getuigen bestaan daarin, dat opgemelde heer *de Potter* hem deze artikelen, gedurende hunne gezamelijke gevangenis in de Petit-Carmes, had medegedeeld.

De tweede en derde getuigen erkennen het schrift van den heer *de Potter* in de ter drukkerij van den *Courrier* gezonden kopij.

De vierde getuigen, doctor *Vleminck*, verklaart, zoo wel als de vijfde getuigen, dat de heer *Coché-Mommens* zelden op de drukkerij kwam; de eerste erkent overigens, met de heeren *de Stassart* en *van Bömmel* in betrekkingen gestaan te hebben, terwijl de zesde getuigen, de heer *P. E. Claes*, verklaart, dat hij het eerste artikel wegens *de nationale inschrijving*, uit *den Courrier de la Meuse*, in den *Courrier des Pays-Bas* overgenomen heeft.

De vijfde en zevende getuigen verklaren, dat de heer *Coché-Mommens* zelden op de drukkerij kwam en zeker acht dagen voor en na het plaatsen van het artikel van den heer *de Potter* alhaar niet verschenen was, zijnde hij destijds ziek geweest. Beide deze getuigendrijven, in onderscheiden kwaliteiten, aan het bureau van den *Courrier* werkzaam.

De achtste en negende getuigen, beide priesters, als ook de tiende, elfde, twaalfde en dertiende of laatste getuigen ten voordeele van den heer *van der Straeten*, wegens een *alibi* tijdens de plaatsing der geincrimeerde artikelen in *le Belge*.

Op verzoek van den advokaat *Redemans* staat de president, zoo veel van hem afhangt, de gevangenen eene vrije gemeenschap onder elkander in de gevangenis toe.

Van den 20ste April.

De *Staats-Courant* behelst heden een koninklijk besluit van den 10den April 1830, houdende nadere bepalingen omtrent de aanmoediging van den uitvoer van Tarwemeel over zee.

— Men verzekert, dat de keizer van Rusland, in den loop van dezen zomer, s'Gravenhage met een bezoek zal vereeren, en voegt daarbij, dat de toebereidselen, welke in het Badhuis te Scheveningen gemaakt worden, voor de ontvangst van dezen monarch bestemd zijn.

— Gisteren zijn de debatten in de zaak der beschuldigden DE PORTER c. s. hervat. De advokaten der beklaagden, hier voorzigtig hebbende geoordeeld, geene meerdere getuigen te doen hooren, om dat derzelver getuigenissen, volgens de loop, die de debatten hebben genomen, eerder tot bezwaar zouden strekken, en het hun geheel genoegen betoond hebbende, om te weten te kunnen, zoo hebben nemen SCRUVS en DE STASSART, welke, naar men zegt, beide als getuigen zouden opgetreden zijn, zoo al zouden hebben kunnen zeggen, heeft de advocaat-generaal STRUIT, in deze zitting, het woord gevoerd, om de beschuldiging te ondersteunen of op te houden. Hij deelde zijn pleit in twee deelen, en zou, in het eerste gedeelte, de daadzaken, mitsgaders de gevoelens en vroegere gedragingen der beschuldigden ontvouwen, in het tweede gedeelte zou hij deze daadzaken in haar verband met de wet beschouwen. In het eerste gedeelte schetste hij een tafereel van de welvaart, welke Belgen, van 1815 tot 1828, genoten hebben, ten welken tijde de Fransche uitwaakten. DE PORTER wilde derzelver hoofd worden.

Verder geen onze berigten heden niet. Ook wordt ons niet gemeld of de assises ditmaal met gesloten deuren gehouden geweest zijn. Wij zullen dus het verslag van het [illegible] tot een volgend nommer moeten uitstellen, [illegible] aanmerking van het *Journal de Gand* omtrent den heer BARTELS eindigende:

„Uit de verklaringen van den heer *Bartels*," zegt dat blad, „blijkt, dat de eigenaars van le *Catholique*, waarvan hij een der medearbeiders is, bij hem volstrekt onbekend zijn. Zoo dat de deelhebbers en voornaamste redacteurs van den *Catholique* zich zorgvuldig verborgen. Doen zij dit nu uit *voorzigtigheid*, uit *vrees* of uit *eerbied*? Waarom, als men zulke edele gevoelens koestert, dan niet luide bekend? Geheimzinnigheid komt ons noodeloos voor, als men niets dan goed wil stichten."

— De Engelsche en Fransche brieven, beide tot den 17den loopende, hebben niets aangebragt, dan hetgeen reeds door andere courranten is publiek gemaakt. De staat der gezondheid van den koning van Engeland was eenigzins gebeterd.

Mengelingen.

AAN DE REDACTIE DER BREDASCHE COURANT.

AMSTERDAM, den 18den April.

Eerst sedert eenige maanden leerde ik uw geacht blad kennen, dat vroeger, zoo het mij toescheen, niet veel verder dan in uwe provincie verspreid werd. Althans ik had hetzelve nergens gevonden. Toen ter tijd hoorde ik, in Vriesland, en ook hier en daar in deze stad, uw blad zeer roemen, en besloot hierdoor aangemoedigd, het *Advertentie-blad*, waarvan ik jaren lang geabonneerd was geweest, doch thans niets belangrijks voor mij meer opleverde, te laten varen, en mij aan het uwe te abonneeren. Wel verre van mij over dezen stap te beklagen, heb ik nu alle reden, om meer dan te vreden hierover te zijn. Met veel deelneming las ik, zoo wel als mijne vrienden en kennissen, onderscheidene artikels in uw blad voorkomende, en ontwaarde in dezelve uwen onwrikbaren tred in de bestrijding eener factie, die het, helaas! er op scheen gemunt te hebben, om ons staatsgebouw te doen instorten. Hooger steeg mijne belangstelling, toen ik van tijd tot tijd zag, dat ook de belangen van andere provincien uwe aandacht vestigden. Ons Noord-Holland was eenige keeren het onderwerp uwer staatkundige bespiegelingen, en Amsterdam werd hierbij, met regt, goed bedeeld. Eene groote WAARHEID voorkomende in den *zesden brief uit de fragmenten eens reizenden*, heeft bijzonder de aandacht in deze provincie opgewekt. Het was eene *naakte waarheid*, die onzen goeden koning, hoop ik, niet ontsnapt is. Ja, de BELG was het *tegetelkind* der NASSAU geworden! — De veronderstelling van den schrijver dezer fragmenten, dat geene klagt den Hollander deswegens ontglipte, is echter een weinig te algemeen geweest, en zou, bij een nader onderzoek, wel eens geen *steek* hebben kunnen houden; dewijl meenig regtschapen West-Vries, zonder daarom te morren, evenwel van tijd tot tijd, de redenen zocht op te sporen, waaruit deze oogenschijnlijke voorkeur kon voortspruiten. — Belgie had niets gedaan om deze liefde te winnen. — Zuid- en Noord-Holland, Zeeland, Vriesland, Groningen, en de overige provincien uit het Noorden, hadden daarentegen, eeuwen lang, het vorstelijk huis onwrikbaar gehechtheid aangehangen, en waren daarenboven de wieg en kermat van alle de *edele telgen* uit het ons dierbaar huis van ORANJE-NASSAU geweest. Het is waar! slechts eenen korten tijd hebben wij ons ondankbaar gedragen; doch, voor deze fout zijn wij ook, twintig jaren lang, streng gekastijd geworden. En dan, geloof ik, kan Noord-Holland zich nog bevoegd achten, eene verkleefdheid aan het huis van Oranje het langste getoond te hebben. Enkhuizen immers was, tot in het begin van 1800, het stadhouderlijk bestuur, zoo veel mogelijk, getrouw gebleven. En deze stad was ook de eerste, die zich, in de zestiende eeuw, voor den GROOTEN NASSAU verklaarde. Ook toen het erop aan kwam, om het dwangjuk af te werpen, en zich beroemvol in de armen van den VERLOSSER, die ons redden kon, te werpen, was Noord-Holland vooraan. Om begane misdaden, zoo veel mogelijk, door groote opofferingen te doen vergeten, werd, bij de gelukkige omkeer van zaken, in het Noorden, door *groot en klein*, *rijk* en *arm*, als iets beschouwd, — en voorzeker, zoo onze geliefde koning, zonder de vereeniging met Belgie, thans de gelukkigste vorst der Aarde zijn. Zonder dat Noord-Holland, na deze vereeniging, geheel vergeten werd, moest er evenwel veel voor Belgie gedaan worden, dat ten nadeele dezer provincie [illegible] viel.

Naarmate aldaar bloei en welvaart steeds hooger [illegible] kwamen, zonk de koophandel alhier. Vele takken [illegible] nijverheid, die men hier had gedacht te zien herleven, [illegible] daarentegen langzaam heen, en liepen eindelijk [illegible] niet. Vele intrigantgen, die, zonder de vereeniging met Belgie, alhier bloei en welvaart zouden verspreid hebben, werden derwaarts overgeplaatst, [illegible] *niets* over. Het grootste gedeelte [illegible] het legers, waarvan eenige gedeelten, in onze kleine binnensteden, zoo veel vertier hadden kunnen aanbrengen, moest [illegible] aan onze, met vestingen overladen grenzen staan, waardoor aldaar jaarlijks eenige millioenen meer dan in het Noorden onder de menschen komen. Om kort te gaan, wanneer wij onze rekening eens opmaakten, dan zouden er andere uitkomsten gevonden worden dan die van den kwast LEVAR in zijn *Belge*.

Gij zult met mij moeten bekennen, dat deze [illegible] ons niet zonder *doornen* waren. Wij beminden den [illegible] daarom niet minder; maar vele regtschapen en kundige mannen zagen de tegenwoordige gebeurtenissen te gemoet, en bekleedden reeds vooraf den edelmoedigen koning. *Aangenomen, [illegible] boven de eigene voor te trekken is niet goed, [illegible] men het karakter van dezelve nog niet genoeg [illegible] en men niet weet of zij die gunst meer verdienen dan [illegible].*

Wij twijfelen echter [illegible] is *goed* geweest, en zal bestandig worden. Laat het Noorden, en vooral [illegible], nu eens aan de beurt komen. Ons liefde [illegible] dan [illegible] dood, wel [illegible] hoogte

bezeten, welke de Belg nog in geene *drie eeuwen* kan bereiken. Wij zullen daarom niet harder schreeuwen dan zij, maar onze gebeden voor het heil van Vader Willem en diens Vorstelijk Huis zal misschien stiller, doch zeker warmer tot den troon des Allerhoogsten opklimmen, om *zegen* met *zegen* te vergelden. Noord-Holland zou dan als eene schoone *parel* aan Neerlands kroon schitteren, en het nagelachtt zou de *oproerige Kreten* eener verwatene *faktie* dankbaar zegenen. Ook moest onze goede koning niet verlegen met de zaak zijn en zijne dierbare gezondheid met onnoodige zorg benadeelen. Wij kunnen dat *volkje* zeer goed missen. Al dat *gerdas* en *getier* maakt nog geen *boer* bij ons bevreesd. — Al de groote woorden van eenen de Gelas en Stassart, die weten wij wat ze wegen — nog geen *grein* in de schaal van ons geroel. Een klein lapje gronds tot aan den Rijn, of wel Oost-Vlaanderen in ruiling, de Zuidelijke provincien aan Pruissen, met bepaling, dat eenige vertegenwoordigers als nuttige heeren Lerchen en Sasse van Ijsselt voortaan in de *pruissische Kamers* zullen zitten, om ons niet lastig te vallen, — en dan zou onze geliefde en hooggeslachte Koning eenen kalmen ouderdom genieten, met het gelukkige vooruitzigt van, zoo de Kamer der Konsten hem eenmaal tot zich roept, voor welken slag Nederland nog lang bewaard moge blijven, eene benijdenswaardige erfenis aan zijnen opvolger na te laten.

De wareld de nu uit opgekomen gedachten welke ik aan uw geacht blad hier willen mededeelen, met vrijlating, om hiervan al of niet gebruik te maken.

De West-Vries.

ANTWOORD.

Met genoegen ruimden wij een plaatsje aan het schrijven van dezen regtschapen West-Vries in, waarop wij echter eene aanmerking hebben te maken, namenlijk, dat niet alle Belgen de liefde van onzen vorst onwaardig zijn. En kloppen alle aan ook nog dankbare harten voor het welzijn van koning en vaderland en, zoo het gouvernement slechts eenige *zijzien* in het *niet* doet uitgezinken, waarin zij gekomen zijn, dan kan onze geëerbiedigde koning, nog eenige scheuring, de vruchten zijns arbeids veilig oogsten. Intusschen hoopen wij, met onzen ontvangene les niet te vergeefs zal aangebragt zijn.

(De Redactie.)

ALLERLEI.

Eenigen tijd waren het geleerden niet eens of de Os Apis te Memphis, als eene *Godheid*, *zinnebeeld*, of als *Os* vereerd werd. Tenzij gebode, dat de *geestdrift* van hem, de *Godheid*, den Vorst, echter alleen een *zinnebeeld* beschouwden, terwijl het zotte gepeuper hem, als *Os*, aanbad. In deze dagen is dergelijk vraagstuk in eene zekere Maasstad ontstaan, omtrent den Jonkh. de Bodt, en wel of men hem, den *staatsman*, den *geleerde*, of den *asinus* zoeken. Zonder vooruitzigt geschiedkundige en wijsgerige deelooven wij dit vraagstuk voor onze geëerde Maasstanders te hebben opgelost. De *Courier c. s.* zien in hem den *staatsman*, eenige *christenen* den *geleerde*, terwijl geëerstandigen hem voor eenen *asinum insignem* houden.

Eene *geestige* vrouw heeft zich [illegible] *asinum* [illegible] Het schijnt [illegible] langgrijnzende [illegible] menig *ligtgevleugeld insektje* [illegible] angen, thans, bij gebrek daarvan, zich onderling beginnen te bijten. Het *dier* is echter niet vertrapt, en kan zich dus [illegible] nog vastzetten, om wederom vlijtig op het [illegible] te gaan.

WETENSCHAPPELIJKE BERIGTEN.

MIDDEL OM HET OPKRUIPEN VAN ONGEDIERTE TEGEN VRUCHTBOOMEN TE BELETTEN.

Iedereen [illegible] veel schade de mieren en andere insecten aan de fijne takjes [illegible] kunnen aanbrengen, weinigen is het misschien bekend, [illegible] eenvoudig middel dit ongedierte kan bestreden worden, — laaten ons dus hetzelve bekend te maken. Ten einde deze [illegible] te beletten, zoo behoeft men slechts, om de boomstam [illegible] eenigen afstand van den grond eenige draden, of wel een [illegible] linnen, met *Parkhuit* besmeerd te wikkelen. Toevalliger wijze [illegible] men alhier, in dezer dagen, dat het *magnis gouf* [illegible] *sulphurem stanni* [illegible] *sulfur* [illegible] dezelfde uitwerking te weeg brengt.

AUTOMATEN.

[illegible] Weenen, heeft, te Boston, [illegible] *automaten*, vervaardigd, welkeh, te zamen, een volkomen orchest vormen, waarvan de vindingrijkheid bijzondere bewondering opwekt. Een amerikaansch gezelschap bood hem, voor dit orchest, 300,000 dollarts aangeboden.

(Mech. Mag. N. 325.)

ADVERTENTIEN.

† † † Heden overleed de Hoog Welgeboren Heer G. W. Baron † † † STAEL VAN HOLSTEIN, in leven gepensioneerd Majoor, in den ouderdom van bijna 66 jaren, † geliefde echtgenoot van vrouwe M. C. WALKART, *douairière* STAEL VAN HOLSTEIN. Familie en bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Op uitdrukkelijk verlangen van den Overledene, zal eene geene uiterlijke rouw worden aangenomen.

Ginneken, bij Breda, den 18 *April* 1830.

AANBESTEDING,

van REPARATIEN aan den Grooten Toren te Breda. Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te *Breda* zijn voornemens, aan den minstaannemende publiek, onder nadere [illegible] aan te besteden:

Het doen van eenige REPARATIEN aan den Toren der Groote Kerk te *Breda*.

De Aanbesteding zal geschieden op Dinsdag den 4den Mei 1830, des voormiddags ten elf ure, in de Konsistorie Kamer der Groote Kerk te *Breda*, en ligt het Bestek, van heden af aan, ter lezing in het Koffijhuis van de heer PIJTAK, op de Groote Markt te *Breda*; nadere ondertigtingen kunnen bekomen worden bij den Rentmeester der gemelde Kerk L. L. LUEFF.

Breda, den 17 *April.* 1830.

AVIS.

Le soussigné a l'honneur de prevenir ses concitoyens qu'il se propose d'ouvrir le 1er Mai prochain une école dans laquelle il admettra 20 à 25 élèves. Il enseignera les langues française et hollandaise, la géographie, l'histoire et l'arithmétique.

On payera par mois *f*3 pour chaque élève.

F. J. CLEMENZ.

* * T. L. THOMPSON, Boekdrukker te Rotterdam, geeft uit en heeft bij de voornaamste Boekhandelaars des Rijks verkrijgbaar gesteld: Het *BEMIGT van INTEKENING* op eene buitengewone goedkoope uitgave der NEDERLANDSCHE GESCHIEDENIS voor de Jeugd, met *Honderd* fraaije Portretten en eene uitvoerige Kaart der Nederlandsche Bezittingen, een Aardrijkskundig overzigt des Koningrijks [illegible]

Om dit voor elk [illegible] Werk algemeen verkrijgbaar te maken, heeft de uitgever [illegible] zoo goedkoop immer mogelijk gesteld, wordende in [illegible] verdeelingen, ieder van 10 platen en den noodigen Tekst voorzien, à 40 *cents* per aflevering voor de Inteekenaren bestemd. De Uitgever vleit zich, dat ieder, die eenig belang stelt in de Geschiedenis zijns vaderlands, zal bijdragen om deze Nationale onderneming door zijne inteekening te helpen bevorderen. De Inteekening wordt gesloten den 30 April aanstaande; wordende na dien tijd het Werk met de [illegible] verhoogd.

* * On Souscrit chez BROESE, [illegible] DICTIONNAIRE DES SCIENCES NATURELLES [illegible] traité méthodiquement [illegible] soit en [illegible] soit [illegible] la médecine, l'agriculture, le commerce et les arts; par MM. les Professeurs du Jardin des plantes et des principales écoles de Paris et du royaume des Pays-Bas. 30 Volumes in 8°. avec atlas de 1200 planches coloriées, a 1 fl. 30 cents la livraison.

CONDITIONS.

Le Nouveau Dictionnaire des Sciences Naturelles [illegible] grand in 8° à deux colonnes.

Il sera publié par livraison de [illegible] 10 planches [illegible] par l'Editeur, [illegible] vraison de texte et une de planches; le prix de chaque [illegible] florin 30 cents des Pays-Bas, ce qui fait revenir notre [illegible] moins de ce que coûte celle de Paris sur papier vélin.

Les 500 *premiers Souscripteurs* [illegible] *colorées.*

L'Editeur prend [illegible] *Souscripteurs* toutes les livraisons qui dépasseraient le [illegible] annoncé. Sur [illegible] prendre [illegible] au Bureau de l'Editeur [illegible] principaux Libraires [illegible] souscripteurs de province.

CHARLES SAUVAIN, RUE DE PALAIS, A 84, Strasbourg.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.